

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Commissie voor VWS
Postbus 20018
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Utrecht 14 december 2010
Kenmerk:
Betreft:
Inlichtingen bij: Pascal Budding

Geachte commissieleden,

Onlangs, op 10 december, heeft de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) een nieuwe modelverordening voor de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) gepresenteerd. Met deze modelverordening is een nieuwe stap gezet in de richting van de zogenaamde 'kanteling' van de Wmo. De nieuwe modelverordening is een logisch en noodzakelijk voortvloeiend uit de invoering van de Wmo in 2007. De bestaande regelgeving van de aan de Wmo voorafgaande Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg) en de functie Huishoudelijke Verzorging (HV) uit de AWBZ zijn toen vrijwel ongewijzigd in een Wmo-verordening opgenomen.

Drie systematische knelpunten in de praktijkuitvoering van de WMO

Er zijn vanuit cliëntperspectief op dit moment drie systematische knelpunten in de Wmo:

1. Het compensatiebeginsel komt onvoldoende uit de verf in de gemeentelijke praktijkuitvoering; de Wmo functioneert op nog te veel plaatsen als een aanbodvoorziening.
2. De invulling van de eigen bijdragen in en rond de Wmo heeft in een aantal gemeentes inkomenseffecten bij de gebruikers en de hier en daar grote verschillen tussen gemeentes worden door de burgers als een vorm rechtsongelijkheid ervaren.
3. Er is geen 'client-based' spiegelinformatie beschikbaar waarmee de prestaties van de afzonderlijke gemeentes op uniforme wijze beoordeeld en vergeleken kunnen worden.

In deze brief informeren wij u over de aanpak van het eerste knelpunt. Begin volgend jaar informeren wij u over de andere twee systematische knelpunten.

Het vitaliseren van het compensatiebeginsel door middel van een aangepaste modelverordening met betere handreikingen

De VNG onderschrijft de kritiekpunten van de CG-Raad en CSO dat in de uitvoeringspraktijk nog teveel vanuit een aanbodsdenken wordt gewerkt waardoor het benodigde individuele maatwerk onvoldoende uit de verf komt.

Wij zijn het met elkaar eens dat hier verandering in dient te komen. Aanpassing van de modelverordening is daartoe het eerste geëigende middel. Het doel is om beter invulling te geven aan de eigenlijke doelstellingen en opzet van de Wmo, namelijk: het zo goed mogelijk compenseren van de beperkingen van een individu, door op basis van zijn (on)mogelijkheden, wensen en behoeften te komen tot een oplossing die de beperking zo goed mogelijk compenseert en waardoor participatie mogelijk blijft of toeneemt.

Samen met VNG startten we het project Kanteling van de Wmo, kortweg De Kanteling. Het project De Kanteling heeft twee componenten. Een component uitgevoerd door en onder leiding van de VNG, en een component die wordt uitgevoerd door de CG-Raad, het CSO en het programma VCP. Het project van de VNG moet leiden tot een kanteling in denken en doen bij gemeenten. Het project van de belangenorganisaties richt zich op de lokale cliënten- en ouderenorganisaties, zodat de lokale cliënten goed zijn voorbereid op de nieuwe Wmo-werkwijze van gemeenten. Dat laatste is noodzakelijk, want ook bij de cliënten is de compensatiegedachte nog niet altijd voldoende bekend.

Advies namens achterban

Onderdeel van het 'cliëntendeel' van het project De Kanteling was ook het adviseren over de gewenste aanpassingen in de modelverordening door en namens de achterban van ouderen en mensen met een beperking. In het afgelopen jaar hebben de CG-Raad, het CSO en Programma VCP dan ook intensief samengewerkt met de VNG om te komen tot een betere modelverordening. Dat betekent niet dat het nu voorliggende model een gezamenlijk product is. De verantwoordelijkheid voor de modelverordening berust volledig bij de VNG. De door ons uitgebrachte adviezen zijn meegewogen en – voor een groot deel – meegenomen in de modelverordening zoals deze nu ter tafel ligt.

Oordeel over modelverordening

De CG-Raad, het CSO en het Programma VCP vinden de tekst van de nieuwe modelverordening een verbetering ten opzichte van de bestaande verordening. De kantelinggedachte is in de nieuwe verordening voor het eerst uitgewerkt in concrete handvatten voor de uitvoering van de Wmo op gemeentelijk niveau. Dat is hard nodig, omdat we in de praktijk merken dat de cultuuromslag die nodig is om de Wmo naar de geest van de wet uit te voeren bij gemeenten slechts langzaam op gang komt. Nog te vaak wordt vastgehouden aan het 'oude Wvg-denken' bij de uitvoering van de wet. Wij zijn dus blij dat het proces van opstellen van de verordening nu is afgerond, en dat gemeenten nu snel aan de slag kunnen met het

-3-

verfijnen en bijstellen van hun eigen verordening (en uitvoeringspraktijk) op basis van de modelverordening van de VNG.

Naar onze mening is de verordening zeker niet volmaakt. Zoals gezegd is onze rol een adviserende geweest en zijn wij geen medeopsteller van de verordening. Ware dat het geval, dan zou de verordening er op enkele cruciale onderdelen anders uit hebben gezien. Voorbeelden daarvan zijn in de bijlage bij deze brief opgenomen.

Daar waar wij van mening zijn dat de verordening een goede basis is voor het gemeentelijke Wmo-beleid, hopen en verwachten wij dat op lokaal niveau, bij het proces van omzetten van de eigen gemeentelijke verordeningen op basis van de nieuwe modelverordening, een aantal elementen door gemeenten nog eens op hun eigen merites zullen worden beoordeeld. In het vervolg van het cliëntendeel van project De Kanteling zullen wij, in onze voorlichtingsbijeenkomsten voor lokale belangenbehartigers en andere activiteiten in het kader van het project, ook op deze elementen blijven wijzen.

Verdere informatie

Voor uw informatie schetsen wij in de bijlage bij deze brief de belangrijkste punten uit de modelverordening, de wijzigingen ten opzichte van de huidige situatie en de elementen uit onze adviezen die in de uiteindelijke modelverordening niet door de VNG zijn overgenomen, en waarvan wij vinden dat deze uiteindelijk wel beter geregeld zouden moeten worden.

Uiteraard zijn wij graag bereid tot een nadere toelichting of het anderszins verstrekken van aanvullende informatie.

CG-Raad

CSO

A.A.R.G. Poppelaars,
directeur

W. van Minnen,
directeur